

Eerik-Juhan Truuväli kui õppejõud ja kursuse juhendaja

Õppisin Tartu Riikliku Ülikooli Õigusteaduskonnas aastatel 1967- 1972. Sel ajal määrati kursustele juhendajad. Minu kursusel oli kõigest 25 üliõpilast. Tegemist oli väga aktiivsete noortega, kes olid tegusad ka ühiskondlikus töös. Meile sai osaks rõõm olla Eerik Truuvälja poolt juhendatav kursus. Jäimegi tema ainsaks juhendatavaks kursuseks.

Esimene kohtumine oma juhendajaga oli väga meeldejääv. Meie auditooriumi ette astus ilus noor, pikk mees, kõlava häälega, range olekuga, tumedad prillid ees, kes teatas, et tema on meie juhendaja, kelle poole saame pöörduda oma probleemidega. Luges meile õpetussõnad peale:

1. Ülikooli tullakse õppima;
2. Alkohol on tarkade inimeste jook. Kui ei oska juua, siis ära joo!

Vaadates seda range olekuga õppejõudu ei arvanud keegi, et me julgeme tema poole pöörduda. Elu näitas, et tal tuli meie probleemidega nii mitmelgi korral tegeleda. Meie kursusel kujunesid juhendajaga väga meeldivad, sõbralikud suhted, mis jätkusid ka pärast ülikooli lõpetamist. Olime väga rõõmsad, kui Eerik sai meie kokkutulekutest osa võtta. Me kutsusime teda nimelt Eerikuks, mis omakorda näitab, et ta oli meie jaoks oluline ja lähedane inimene. Meid pidas ta oma lasteks.

Millegipärast sai meie kursus nimeks „Printside koda“. Väidetavalt andis selle nime professor Vilma Kelder, kellele ei meeldinud meie noormeeste habemed ja kes teatas, et ta neid sellistena eksamile ei luba. Eerik pidi neid noormehi kaitsma. Ju siis Eerik andis ise pritsi mõõdu välja oma väarika oleku tõttu.

Kes oli siis Eerik-Juhan Truuväli meie kursuse jaoks? Siin on kaks poolt: tema kui õppejõud ja teisalt kui juhendaja.

Õppejõuna oli ta kahtlemata:

1. tark
2. range
3. konkreetne
4. õiglane
5. väarika käitumisega, omades üliõpilaste hulgas autoriteeti
6. nõudlik.

Esimesel kursusel teatavasti on riigi ja õiguse teooria üliõpilase jaoks päris suur pähkel pureda.

Eerik ei teinud meie kursusele mingit hinnaalandust. Vastupidi, ta oli väga nõudlik. Meie omakorda kartsime näida rumalana. Eksamijärgselt luges ta meile sõnad peale, mis jäid igavesti meelde: „**Kui riigist veel midagi teate, siis õiguses sumpate nagu tirtsud soos.**“ Ega see vale olnudki, sest mida üks algaja tudeng teab õigusest ja riigist!

Kursuse juhendajana avanes temas inimlikult soe ja hooliv pool. Ta oli :

1. hooliv;

2. abistav ja toetav. Ta oli meie jaoks **kindel tugi.**

Õppetööga meil probleeme ei olnud. Sel ajal kehtis ülikoolis reegel, et eksami sooritamisel hindede kolm stipendiumi ei makstud. Stipendium oli sel ajal üliõpilasele suur majanduslik abi, sest statsionaarse õppe korral ei tohtinud töötada. Meie kursusel juhtus aga nii mõndagi, mida tuli Eerikul lahendada. Seejuures oma üliõpilaste kaitseks ei kartnud ta minna rektorini välja. Kindlasti ei olnud see tema jaoks meeldiv ja kerge samm. Aga tulemuse ta saavutas: probleem leidis lahenduse.

Juhtus ka selline lugu, et dotsent Jüri Jegorovi Eesti riigi õiguse ajaloo suuline eksam toimus kahel päeval nimekirja alusel. Tekkis kellegi meist, kes pidid minema eksamile esimesel päeval, mõte, et õpime veel ja läheme eksamit sooritama teisel päeval.

Äkki tuli Eerik maruvihasena ühiselamusse ja küsis, miks me eksamile ei läinud. Jüri Jegorov olevat talle sellest teatanud, et paneb kõigile kahed välja ja ei mingit teisel päeval eksami sooritamist. Ta küsis, et kust me võtsime sellise õiguse eksamile mitte minna ja olgu me jalamaid ülikoolis. Veel lausus ta :“ **Nagu oinakari, üks oinas ees ja teised takka järgi!**“

3. järjekindel ja nõudlik, kui oli vaja mingit lahendust leida ning seda ka õppeedukuse osas.

Luges sõnad peale, kui suur armastus hakkas õppetööd segama ning tuletas meelde, miks ülikooli tullakse. See aitas, võtsime end kokku.

4. Ta ei olnud meie jaoks üksnes patroneeriv õppejõud, vaid eelkõige inimene, kes suhtus oma üliõpilastesse kui noortesse inimestesse, kes võisid ka eksida, kuid pidid oma eksimusest aru saama. Temast sai meile lähedane inimene, kellest pidasime lugu ning arvestasime tema kriitiliste märkustega.

5. tunnustav, kui olime midagi saavutanud. Riigi ja õiguse teooria oli meie ajal riigieksam. See aine ei tundunudki ülikooli lõpus enam nii hirmus olevat ja saime Eerikult kiita, et lõpuks saime ikka ainele pihta. Meie tunnustuseks ütles, et igauks meist võiks ka edaspidi ise seda ainet õpetada.

6. Hilisemalt jälgis meie käekäiku ning rõõmustas kui olime saavutanud edusamme.

Ta tegi mulle ettepaneku tulla tema juurde tööle, s.o õiguskantsleri nõunikuna. See oli minu jaoks kahtlemata tunnustus, et ta nägi minus potentsiaali nende kohustustega toimetulekuks.

Samal ajal Riigikohtu esimees tegi ahvatleva ettepaneku asuda tööle uude avatavasse apellatsioonikohtusse, s.o Tallinna Ringkonnakohtusse. Tundsin ebamugavust, et pidin Eerikule sellest teatama, kuid ta sai minust aru.

Saime alati pöörduda ta poole oma murega ning ta ei keeldunud abi andmast. Temaga oli huvitav ja hariv vestelda õigusküsimuste osas. Tal oli alati oma seisukoht, mida oskas lihtsalt ja arusaadavalt põhjendada.

Meie kursuse jaoks on Eerik-Juhan Truuväli unustamatu ja sügavat austust vääriv inimene!

Mare Merimaa
emeriitkohtunik,
Tallinna Ülikooli eraõiguse lektor